

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. Qui gaudeant potestate commutandi Vota?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

perpetuis; nam hoc non ideo ponitur in textu, quasi ad solum *temporale* votum restringeretur; sed quia de voto *temporali*, nempe peregrinationis Hierosolymitanæ, rogatus est Pontifex, & ideo de illo respondit. Nec enim induxit novum jus, sed ostendit jus ex ipsa ratione naturalium commutandi omnia vota in professionem, eo quod hæc sit majus bonum, alia omnia in se eminenter continens.

S. 4

Qui gaudeant potestate commutandi Vota?

2937 **R** Esp. de hoc agi c. *de peregrinationis, h.* 2. cum enim ex Alexandro III. quaesitum esset, an ob occurrentem necessitatem votum peregrinationis, eleemosynis redimi; vel in aliud opus commutari possit? respondit: *quoddam ab ejus, qui praesidet, pendet arbitrio, ut consideret, diligentius qualitatem personæ, & causam commutationis* (scilicet, an ex infirmitate, seu affluentia divitiarum, an alia causa probabili peregrinatio, an recompensatio melior fuerit, & DEO magis accepta?) & *secundum hoc debet exinde dispensare*; ex hoc textu communiter deducunt DD. quemlibet Superiorem Ecclesiasticum (videlicet Episcopum, vel alium Prælatum Episcopali jurisdictione, seu potestate in suos subditos præditum) causâ cognitâ, posse vota redimere, seu commutare, vel in iis dispensare, & hoc procedit de omnibus votis, non specialiter reservatis. Si dicas, in dict. c. 1. non agi *de dispensatione*, sed *commutatione* votorum? quia Pontifex respondit solum ad quaestionem propositam, quæ fuit de sola *redemptione & commutatione*: R. esto interrogatio fuerit facta de redemptione & commutatione voti, Pontificem tamen in sua responsione non affirmasse *illud solum*, sed etiam alterum, ut patet ex ipso textu, ibi: & *secundum hoc debet exinde dispensare*.

2938 Quæstio ulterior est 1. an id possint soli Superiores Ecclesiastici? 2. an aliquando possit hoc ipse vovens? 3. an hoc jure Ordinario habeant Episcopi in sua diocesi? & quidem ante consecrationem? 4. an Archiepiscopi, etiam ante acceptum pallium? 5. quid in hoc possit Capitulum Sede vacante? 6. an Episcoporum Vicarii? 7. an Prælati Episcopo inferiores? 8. an Parochi? Ante resolut. supp. actum dispen-

fandi in votis, esse actum jurisdictionis, non Ordinis; atque adeo posse competere Clerico, etiam primæ tonsuræ, idque jure ordinario vel delegato; solis autem illis competere jure ordinario, qui habent jurisdictionem in foro externo; sicut de potestate excommunicandi tradit communis; nam utraque potestas pertinet ad externam Ecclesiæ gubernationem, ut tradit Sanchez tom. 1. in Decal. l. 4. c. 37. n. 16. cum Sayro in Claviregia l. 6. c. 11. n. 85. quibus positus:

Ad 1. R. *jure ordinario* id posse solos Superiores Ecclesiasticos, respectu suorum, qui habent jurisdictionem fori externi; constat ex c. 1. h. 2. ibi: *ab ejus, qui praesidet, pendet arbitrio*; aliud est jure delegato, vel privilegio, prout id habent plures Religiosi, qui hoc licite faciunt, sed solum juxta mensuram potestatis concessæ; qua in re quisque sui Ordinis privilegia attendere debet; sed à prima parte hujus responsionis excipe, nisi, ut mox dicemus, *ipse vovens hoc prestare valeat*.

Ad 2. R. affirmative, si commutatio fiat in *evidenter melius*, vel *evidenter æquale*; primam partem tenent complures cum Sanchez cit. c. 49. n. 7. Nam vovens omnia vota priora commutare potest in professionem religiosam, etiam Auctoritate propriâ, ut constat ex dict. loquimur autem de votis secularibus, hoc est, non propriis Ordini alicui Regulari; & colligitur etiam ex dict. c. 1. nam ibi *Superioris Auctoritas* intervenire debet, ut dispiciat, & consideret, an id, in quod fit commutatio, sit melius eo, quod voto promissum est; at hoc necessarium non est, ubi opus novum est priori *evidenter melius*. Alteram partem tenent complures apud Sanchez cit. c. 49. n. 10. & Tamburinus l. 3. in Decal. c. 16. §. 5. n. 14. Pirhing. h. 2. n. 25. & alii; quia si opus sit evidenter æquè bonum, ac alterum, nihil interest, num fiat hoc, vel illud; nec obstat, quod ad DEI cultum spectet perseverantia in promisso; nam hoc compensari potest per alterum. Excipiuntur tamen vota specialiter reservata; 2. quæ facta, & acceptata sunt in favorem tertii; sic enim jus acquisitum est tertio, cui non semper placet id, quod de se melius est. Not. tamen ex P. Adamo Burghaber in cent. 2. cas. 35. Fagundez l. 2. in decal. c. 49. n. 11. etiam oppositum reputari

pūtarī probabile; hinc volunt, cū opus, in quod sit commutatio, est evidenter melius, posse à vovente commutari propriā Authoritate, esto cedat in præjudicium tertii, quia votum in utilitatem tertii non facit, ut tertius acquirat jus absolutum, sed conditionarum, seu dependens à beneplacito DEI, nisi oppositum sit evidenter melius. Hinc si Pontifex alicubi contrarium expressit, ajunt eum esse locutum ex sententia Doctorum contraria.

2941 Ad 3. R. affirmativè, tam de dispensatione, quàm commutatione ex dict. c. 1. modò confirmati sint; quia tunc gaudent plena jurisdictione; ita Sanchez *cit. c. 39. n. 6.* contrariam sententiam dicens, ab omnibus rejici tanquam omnino falsam; quod idem dicendum est de Archi-Episcopo respectu subditorum suæ Diocesis; nam relatè ad hanc comparatur tanquam Episcopus; quia ante Pallii receptionem interdicitur ei solūm, cogere Concilium, & exercere, quæ sunt Ordinis Episcopalis. Ut constat ex c. *Quod sicut, s. super eo, de elect.* & ideo c. *Suffraganei, de electione* dicitur, *integrum esse Archi-Episcopo, nondum recepto Pallio, committere alicui Episcopo consecrationem sui suffraganei*, quasi ea commissio sit actus jurisdictionis; ubi Glossa, post casus positionem, notabili 2. ait: per confirmationem concedi Archi-Episcopo ea, quæ sunt jurisdictionis: Secus tamen dicendum est de subditis suorum suffraganeorum; nam Archi-Episcopus non habet ordinariam

curam, nisi in sua Diocesi; ac solūm est Judex in causis Diocesis suffraganeæ per appellationem ad eum deductis, c. 1. *de officio Legati, c. Dico, de officio ordinar.* Ad 5. R. Capitulum Sede vacante in hac materia idem posse, quod Episcopus jure ordinario, cū ei in hoc succedat, nec specialiter prohibeatur. Ad 6. R. negativè cum Sanchez *cit. n. 18.* nam facultas dispensandi non datur ex generali officio Vicariatus, ut tradit Sanchez *l. 2. matr. D. 40. n. 12.* Ad 7. R. quòd sic, sed solūm comparatione illorum, relatè ad quos gaudent quasi Episcopali jurisdictione. Ad 8. R. negativè, quia carent jurisdictione fori externi.

Ex dictis colliges, quibus diximus 2942 competere potestatem dispensandi in votis, iisdem etiam competere potestatem commutandi, non e contra, nam *commutare*, de se non dicit actum jurisdictionis; ad dispensandum enim *ex parte dispensandi* requiritur, quòd subjectus sit speciali potestati dispensantis, nulla enim jurisdic-tio validè exercetur in non subditum, Coeterum sufficere subjectionem in ordine ad hunc finem, quæ habetur per quasi domicilium, tradit Sanchez *cit. c. 37. n. 27.* ad quod sufficit, quòd quis veniat ad eum locum cum animo permanendi ibi majore anni parte. Plura de votis tradidi in præceptis primæ tabulæ; quæ autem pertinent ad *solemnitatem* votorum, partim videri possunt à n. 2873. & 2877. partim in.

QUÆSTIO XXXV.

IN TIT. XXV. DE STATU MONACHORUM, ET CANONICORUM REGULARIUM.

2943 **H**Æc vox *status* apud varios diversarum facultatum professores multipliciter usurpatur, prout videri potest apud Pereyram in Elucidario *l. 2. elucidat. 20. Sect. 7. n. 1359.* illis in præsens prætermittis, apud Theologos, ut notat Lessius *l. 2. c. 41. dub. 1. bifariam* 1. latè, pro quavis vitæ conditione, in qua homo ad tempus, vel perpetuò manet; Sic dicitur status innocen-
Tom. III.

tiæ, status legis naturæ, legis Mosaicæ, legis Evangelicæ, status viatorum, status beatorum, & damnatorum, status liberorum, servorum, Virginum, Viduarum. 2. strictè pro conditione vitæ immobili, per quam alteri obstricti sumus, & ut sic quandam firmitatem, & permanentiam denotat.

Hæc ratione (ut docet S. Thomas 2. 2944 2. q. 183. a. 1.) dantur tres status in Ecclesia sci-